

JURISPRUDENTIENIEUWSBRIEF • BESTUURSRECHT

Landelijk Bureau Vakinhoud rechtspraak, team bestuursrecht

Externe email redactieJnB@rechtspraak.nl

Telefoon 088 361 1020

Citeertitels JnB 2022

Inhoud

In deze Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht vindt u de volgende onderwerpen:

Algemeen bestuursrecht	2
Omgevingsrecht	3
Wabo	3
8.40- en 8.42-AMVB's	9
Waterwet	12
Werkloosheid	14
Sociale zekerheid overig	16
TOZO, NOW, TOFA	16
Bestuursrecht overig	18
Algemene Verordening Gegevensbescherming	18
Studiefinanciering	19
Vreemdelingenrecht	20
Asiel	20
Richtlijnen en verordeningen	24
Vreemdelingenbewaring	25
Procesrecht	26

De Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht (JnB) komt – uitgezonderd in vakantieperiodes – elke week uit en bevat een selectie van de meest actuele en belangrijkste bestuursrechtelijke jurisprudentie. De uitspraken worden per (deel) rechtsgebied aangeboden. Door in de inhoudsopgave op het onderwerp van voorkeur te klikken komt u direct bij de uitspraken op het desbetreffende rechtsgebied. De essentie van de uitspraak wordt beknopt weergegeven in koptekst en samenvatting. De link onder de uitspraak leidt door naar de volledige tekst van de uitspraak.

Algemeen bestuursrecht

JnB 2022, 621

MK ABRS, 20-07-2022, 202200306/1/A2

statutair directeur van Erasmus Universiteit Rotterdam Accountancy, Auditing en Controlling B.V. (hierna: de directeur van EURAC).

Awb 1:1 lid 1 aanhef en onder a en b

BESTUURSORGAAN. De directeur van EURAC kan niet kan worden aangemerkt als een bestuursorgaan als bedoeld in artikel 1:1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Awb. De Erasmus Universiteit Rotterdam (hierna: EUR) is weliswaar een a-orgaan maar EURAC kan niet worden aangemerkt als orgaan van de EUR. EURAC is een van de EUR te onderscheiden rechtspersoon, te weten een besloten vennootschap die krachtens privaatrecht is ingesteld en zelfstandig onderwijs op privaatrechtelijke grondslag aanbiedt. Dit betekent dat EURAC een publiekrechtelijke grondslag ontbeert. De directeur van EURAC kan evenmin worden aangemerkt als bestuursorgaan als bedoeld in artikel 1:1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Awb.

Brief waarbij de directeur van EURAC [appellant] heeft medegedeeld dat de door hem op 2 november 2020 ingediende klachten ongegrond worden verklaard en dat zijn verzoek wordt afgewezen. [...]

6. [appellant] betoogt dat de rechtbank ten onrechte heeft geoordeeld dat de brief van 16 september 2021 geen besluit is in de zin van artikel 1:3, eerste lid, van de Awb. [...]

Beoordeling door de Afdeling

9. De Afdeling is van oordeel dat, de directeur van, EURAC niet kan worden aangemerkt als een bestuursorgaan als bedoeld in artikel 1:1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Awb. De EUR is weliswaar een a-orgaan maar EURAC kan, anders dan [appellant] stelt, niet worden aangemerkt als orgaan van de EUR. EURAC is, zoals de rechtbank terecht heeft geoordeeld, een van de EUR te onderscheiden rechtspersoon, te weten een besloten vennootschap die krachtens privaatrecht is ingesteld en zelfstandig onderwijs op privaatrechtelijke grondslag aanbiedt. Dit betekent dat EURAC een publiekrechtelijke grondslag ontbeert (vergelijk de uitspraak van de Afdeling van 4 augustus 2010, ECLI:NL:RVS:2010:BN32302) [Red.: niet gepubliceerd op [www. Rechtspraak.nl](http://www.Rechtspraak.nl)].

10. Naar het oordeel van de Afdeling kan, de directeur van, EURAC evenmin worden aangemerkt als bestuursorgaan als bedoeld in artikel 1:1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Awb. Voor het antwoord op de vraag of de directeur van EURAC met enig openbaar gezag is bekleed, is bepalend of aan de directeur van EURAC een publiekrechtelijke bevoegdheid tot het eenzijdig bepalen van de rechtspositie van andere rechtssubjecten toegekend is. De bevoegdheid om te beslissen op klachten van studenten en om studenten al dan niet toe te laten tot, een module van, de postmaster opleiding Registeraccountant is aan de directeur van EURAC niet toegekend krachtens de WHW of een andere publiekrechtelijke regeling. Zoals de rechtbank terecht heeft overwogen, biedt EURAC uitsluitend, niet door het Rijk bekostigd, postacademisch onderwijs aan op privaatrechtelijke grondslag. Studenten sluiten met EURAC een overeenkomst van opdracht in de zin van artikel 400, eerste lid, van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek. Op deze situatie, waarin sprake is van een niet door het Rijk bekostigde postacademische opleiding en de rechtsverhouding tussen student en onderwijsinstelling beheerst wordt door het privaatrecht, heeft de door [appellant] genoemde uitspraak van de Hoge Raad van 3 juni 2016 [Red.: [ECLI:NL:HR:2016:1049](https://www.eclinet.nl/HR/2016/1049)] geen betrekking. Die uitspraak, in een geschil over de hoogte van het instellingscollegeld van universiteiten, had

betrekking op studenten die, in het kader van de WHW, onderwijs volgden, dat in de regel door het Rijk wordt bekostigd.

11. Het standpunt dat, zoals [appellant] tenslotte stelt, de directeur van EURAC toch, overeenkomstig de door hem genoemde uitspraak van de Afdeling van 17 september 2014 [Red.: [ECLI:NL:RVS:2014:3379](#)], moet worden aangemerkt als een b-bestuursorgaan, volgt de Afdeling evenmin. Anders dan [appellant] stelt, is de in die uitspraak bedoelde uitzondering hier niet van toepassing. EURAC verstrekt, gelet op het hiervoor, onder 10 overwogene, geen op geld waardeerbare publieke onderwijsvoorzieningen aan derden.

12. Het voorgaande betekent dat [appellant], als hij zich op het standpunt stelt dat, de directeur van, EURAC tekort is geschoten in de naleving van de met hem gesloten overeenkomst, omdat het door hem gevolgde onderwijs te wensen overliet en/of hij ten onrechte niet wordt toegelaten tot de voor hem resterende modules en als hij zulks in rechte wil aanvechten, zich moet wenden tot de burgerlijke rechter. [...]

[ECLI:NL:RVS:2022:2085](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Omgevingsrecht

Wabo

JnB 2022, 622

MK ABRS, 20-07-2022, 202006809/1/R4

college van burgemeester en wethouders van Tubbergen.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo) 2.1 lid 1 aanhef en onder e

Wet geurhinder en veehouderij (hierna: Wgv) 3 lid 1

Regeling geurhinder en veehouderij (hierna: Rgv).

WABO-milieu. Geuremissiefactoren. De staatssecretaris heeft beslissingsruimte bij het vaststellen van geuremissiefactoren. Die beslissingsruimte volgt uit de technische complexiteit van, in dit geval, de vraag welk rendement passend is voor combiluchtwassers, en de bestuurlijk politieke afweging over het aanvaardbaar maatschappelijk risico van de blootstelling aan geurhinder. Verwijzing naar uitspraak ABRS van 12 februari 2020 ([ECLI:NL:RVS:2020:452](#)). Uit deze uitspraak volgt dat de rechter daarbij niet de taak heeft om de waarde of het maatschappelijk gewicht dat aan de betrokken belangen wordt toegekend naar eigen inzicht vast te stellen en ook dat bij een dergelijke beslissingsruimte aanleiding bestaat voor een terughoudende toets.

Combiluchtwassers. I.c. wordt geen aanleiding gezien voor het oordeel dat de staatssecretaris zich op basis van de resultaten van de steekproef van de Wageningen University & Research (hierna: WUR) niet op het standpunt heeft kunnen stellen dat de combiluchtwassers in de praktijk niet het geurverwijderingsrendement haalden waarvan in de Rgv werd uitgegaan. Ook wordt geen aanleiding gezien voor het oordeel dat de staatssecretaris het rapport van de WUR niet aan de wijziging van de Rgv ten grondslag heeft kunnen leggen.

I.c. wordt geoordeeld dat van strijd met het vertrouwens- en evenredigheidsbeginsel geen sprake is.

Besluit waarbij het college heeft geweigerd om aan [appellante] een omgevingsvergunning te verlenen voor het gefaseerd uitbreiden van een varkenshouderij. [...]

1. [appellante] heeft een varkenshouderij aan de [locatie] te Geesteren. Op 29 december 2017 heeft zij een omgevingsvergunning aangevraagd voor het uitbreiden van haar varkenshouderij door het bouwen van een nieuwe stal met twee gecombineerde luchtwassystemen, type BWL 2009.12.V3 (hierna: combiluchtwassers). [...]

Bij besluit van 30 april 2019 heeft het college de aanvraag geweigerd. Daaraan heeft het college ten grondslag gelegd dat de geurnorm uit artikel 3, eerste lid, van de Wet geurhinder en veehouderij (hierna: Wgv) wordt overschreden en dat de geurbelasting in de aangevraagde situatie toeneemt ten opzichte van de vergunde situatie, zodat niet wordt voldaan aan de voorwaarden uit artikel 3, vierde lid, van de Wgv. Dit is het gevolg van de op 20 juli 2018 in werking getreden wijziging van de Regeling geurhinder en veehouderij (Stcrt. 2018, nr. 39679; hierna: Rgv). Bij deze regeling zijn de geuremissiefactoren voor de vergunde en aangevraagde combiluchtwassers gewijzigd ten opzichte van de geuremissiefactoren in de Rgv zoals die golden ten tijde van de aanvraag. De wijziging komt erop neer dat de emissiefactoren voor combiluchtwassers gelijk zijn gesteld aan die van enkelvoudige luchtwassers. Voor de wijziging gold geen overgangsrecht. [...]

De wijze van toetsing

2. [appellante] en POV betogen dat de rechtbank ten onrechte heeft geoordeeld dat de wijziging van de Rgv terughoudend moet worden getoetst. [...]

2.1. Een algemeen verbindend voorschrift dat geen wet in formele zin is, kan door de rechter in een zaak over een besluit dat op zo'n voorschrift berust, worden getoetst op rechtmatigheid. In het bijzonder gaat het daarbij om de vraag of het voorschrift in strijd is met hogere regelgeving. De rechter komt tevens de bevoegdheid toe te bezien of het betreffende algemeen verbindend voorschrift een voldoende deugdelijke grondslag biedt voor het in geding zijnde besluit. Bij die indirecte toetsing van het algemeen verbindend voorschrift vormen de algemene rechtsbeginselen en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur een belangrijk richtsnoer, waarbij de toetsing wordt verricht op de wijze als door de Afdeling is uiteengezet in haar uitspraak van 12 februari 2020, [ECLI:NL:RVS:2020:452](#). Zoals in die uitspraak is overwogen, kan de enkele strijd met formele beginselen als het beginsel van zorgvuldige besluitvorming (artikel 3:2 Awb) en het motiveringsbeginsel niet leiden tot het onverbindend achten van een algemeen verbindend voorschrift. Als de bestuursrechter als gevolg van een gebrekkige motivering of onzorgvuldige voorbereiding van het voorschrift niet kan beoordelen of er strijd is met hogere regelgeving, de algemene rechtsbeginselen of het evenredigheidsbeginsel, kan hij het voorschrift wel buiten toepassing laten en een daarop berustend besluit vernietigen. Vergelijk de uitspraken van de Afdeling van 21 juli 2021, [ECLI:NL:RVS:2021:1598](#), r.o. 4.2, en van 26 augustus 2020, [ECLI:NL:RVS:2020:2054](#), r.o. 7.1.

2.2. De aanleiding voor de verhoging van de geuremissiefactoren is gelegen in de resultaten van twee onderzoeken die zijn uitgevoerd door Wageningen University & Research (hierna: WUR). De resultaten van die onderzoeken zijn neergelegd in deel 1 en deel 2 van het rapport "Evaluatie geurverwijdering door luchtwassystemen bij stallen" van maart 2018. Uit de nota van toelichting bij de wijziging van de Rgv blijkt dat de staatssecretaris de geurreductiepercentages van combiluchtwassers gelijk heeft gesteld aan die van enkelvoudige luchtwassers, omdat dit het niveau is dat volgens het WUR-rapport aantoonbaar minimaal in de praktijk kan worden gehaald. De

staatssecretaris heeft dit gedaan om te voorkomen dat bij nieuwvestiging of uitbreiding van veehouderijen de geuremissie wordt berekend met te lage geuremissiefactoren en omwonenden van (nieuwe) veehouderijen kunnen worden blootgesteld aan een te hoge geurbelasting. Dit zou voor omwonenden langdurig tot een slechter woonklimaat kunnen leiden. Veehouderijen die eenmaal zijn opgericht, kunnen worden voortgezet in overeenstemming met hun vergunning of de algemene regels van het Activiteitenbesluit, zonder dat zij verplicht zijn hun geuremissie te verminderen. De staatssecretaris heeft daarbij overwogen dat de Rgv weer kan worden aangepast indien op een gegeven moment overtuigend en met waarborgen omkleed wordt aangetoond dat bepaalde luchtwassystemen beter kunnen presteren dan de huidige rendementen.

2.3. De staatssecretaris heeft beslissingsruimte bij het vaststellen van geuremissiefactoren. De rechtbank heeft, onder verwijzing naar de uitspraak van de Afdeling van 12 februari 2020 ([ECLI:NL:RVS:2020:452](#)), terecht onderkend dat die beslissingsruimte volgt uit de technische complexiteit van, in dit geval, de vraag welk rendement passend is voor combiluchtwassers, en de bestuurlijk politieke afweging over het aanvaardbaar maatschappelijk risico van de blootstelling aan geurhinder. Uit voormelde uitspraak van de Afdeling van 12 februari 2020 volgt dat de rechter daarbij niet de taak heeft om de waarde of het maatschappelijk gewicht dat aan de betrokken belangen wordt toegekend naar eigen inzicht vast te stellen. In tegenstelling tot dat wat [appellante] en POV stellen, volgt uit die uitspraak ook dat bij een dergelijke beslissingsruimte aanleiding bestaat voor een terughoudende toets. De rechtbank is terecht tot dat oordeel gekomen.

Het betoog slaagt niet.

Vertrouwensbeginsel

3. [appellante] en POV betogen dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat geen strijd met het vertrouwensbeginsel bestaat. [...]

3.1. Wie zich beroept op het vertrouwensbeginsel moet aannemelijk maken dat van de kant van de overheid toezeggingen of andere uitlatingen zijn gedaan of gedragingen zijn verricht waaruit hij/zij in de gegeven omstandigheden redelijkerwijs kon en mocht afleiden of het bestuursorgaan een bepaalde bevoegdheid zou uitoefenen en zo ja hoe.

3.2. Zoals de rechtbank terecht heeft overwogen, konden [appellante] en POV aan de door hen genoemde uitlating van de staatssecretaris, de vaststelling van de vorige geuremissiefactoren en het programma gecombineerde luchtwassers niet het gerechtvaardigde vertrouwen ontlenen dat de geuremissiefactoren niet zouden worden verhoogd. Daarbij heeft de rechtbank betrokken dat er in ieder geval in 2015 al signalen waren dat de op dat moment in de Rgv opgenomen geurreductiepercentages in de praktijk niet werden gehaald. Dit hebben [appellante] en POV ter zitting erkend. Verder heeft de rechtbank terecht overwogen dat de door [appellante] en POV vermelde verklaring van de staatssecretaris dateert van na de wijziging van de Rgv. Daarenboven kan naar het oordeel van de Afdeling aan die verklaring niet de betekenis worden gegeven die zij daaraan geven. De Afdeling leest in de uitlating van de staatssecretaris dat reeds vergunde activiteiten van veehouderijen kunnen blijven worden uitgevoerd. In zoverre heeft de wijziging van de geuremissiefactoren geen nadelige gevolgen voor die vergunde activiteiten. De staatssecretaris heeft deze lezing bevestigd in de schriftelijke uiteenzetting. Anders dan [appellante] en POV wensen, betekent de uitlating niet dat bij een wijziging of uitbreiding de oude geuremissiefactoren van toepassing blijven op de reeds vergunde delen van een varkenshouderij. De rechtbank heeft terecht overwogen dat geen sprake is van strijd met het vertrouwensbeginsel.

Het betoog slaagt niet.

Motiverings- en zorgvuldigheidsbeginsel

4. [appellante] en POV betogen dat de rechtbank ten onrechte heeft geoordeeld dat de staatssecretaris op basis van de resultaten van het onderzoek door de WUR de geurverwijderingsrendementen uit de Rgv heeft kunnen wijzigen. [...]

4.1. In deel 1 van het WUR-rapport, "Oriënterend onderzoek naar werking gecombineerde luchtwassers en verschillen tussen geurlaboratoria", is oriënterend onderzoek gedaan naar de werking van de gecombineerde luchtwassers van het type BWL 2006.14 en BWL 2009.12 bij varkensstallen in Nederland, waarbij de metingen zowel door een Nederlands als een Duits geurlaboratorium werden verricht. Het doel daarvan was om te verkennen of daarbij systematische verschillen in de gemeten geurconcentraties en geurrendementen tussen beide laboratoria optraden, en vast te stellen of de in de praktijkstallen gemeten geurrendementen van beide laboratoria overeenkwamen met de in de Rgv opgenomen geurreductiepercentages van beide typen combiluchtwassers. Uit deze studie is naar voren gekomen dat de bemeten combiluchtwassers aanzienlijk lagere geurrendementen realiseerden dan de waarde van 85% respectievelijk 70% waarvan werd uitgegaan in de Rgv op basis van geurmetingen uitgevoerd door Duitse laboratoria, en dat er grote systematische verschillen in geurconcentraties bestonden, gemeten door het Nederlandse en het Duitse geurlaboratorium.

Naar aanleiding van de resultaten uit dit onderzoek is vervolgens een steekproef uitgevoerd naar de werking van luchtwassers in de praktijk, hetgeen heeft geleid tot deel 2 van het rapport, "Steekproef rendement luchtwassers in de praktijk". Daarbij is gekeken naar het geurreducerend vermogen van 16 chemische luchtwassers, 3 biologische luchtwassers en 29 combiluchtwassers, waaronder 4 chemische combiluchtwassers en 25 biologische combiluchtwassers. Uit de resultaten is naar voren gekomen dat de prestatieniveaus van de onderzochte chemische en biologische enkelvoudige luchtwassers dicht in de buurt van de Rgv-reductieniveaus lagen. Het prestatieniveau van de in de steekproef onderzochte combiluchtwassers lag echter aanzienlijk lager dan het Rgv-reductieniveau. Slechts 1 van de 29 onderzochte combiluchtwassers behaalde de Rgv-reducties voor geurverwijdering en het overall gemiddelde geurverwijderingspercentage van de combiluchtwassers bedroeg met 40% slechts de helft van het verwachte gemiddelde Rgv-reductieniveau. Het gemiddelde Rgv-reductieniveau voor combiluchtwassers lag daarmee in de buurt van de Rgv geuremissiereductiefactoren voor enkelvoudige luchtwassers. Dit kan volgens het WUR rapport mogelijk worden verklaard doordat combiluchtwassers ontwerptechnisch en procesmatig gezien op enkelvoudige luchtwassers lijken. Voor biologische combiluchtwassers wordt in het WUR rapport in dat verband opgemerkt dat de geurverbindingen die niet worden afgevangen door een biologische luchtwasser, hoofdzakelijk verbindingen betreffen die slecht oplosbaar zijn, omdat deze anders zouden oplossen en worden afgevangen in het waswater. Het is daarom niet waarschijnlijk dat een additioneel watergordijn tot een grote toename in de geurverwijdering zou leiden. Iets vergelijkbaars is volgens de WUR van toepassing op de chemische combiluchtwassers. Naast de opeenvolgende chemische en waterwasstap is daarbij weliswaar sprake van een biofilterstap voor verdere geurverwijdering, maar de verblijftijd hierin is dusdanig kort dat het onwaarschijnlijk lijkt dat slecht wateroplosbare verbindingen hierin wél vergaand zouden worden afgebroken. Aanbevolen wordt om nader onderzoek te doen naar de mogelijke oorzaken voor de lagere prestatieniveaus van de combiluchtwassers.

4.2. De WUR heeft gemeten volgens de Nederlandse norm voor de bepaling van geurconcentratie van stationaire bronnen (NEN-EN 13725). Toepassing van het door [appellante] en POV vermelde protocol van de WUR is niet voorgeschreven. Zoals hiervoor onder 4.1 is overwogen, bedroeg het gemiddeld gemeten geurverwijderingspercentage van de combiluchtwassers met 40% slechts de

helft van het verwachte gemiddelde Rgv-reductieniveau, waarbij door de WUR een aanzienlijke spreiding in het verwijderingsrendement is gemeten. Dat één van de onderzochte combiluchtwassers tijdens de meting voldeed aan het vastgestelde geurverwijderingsrendement, neemt niet weg dat de staatssecretaris op basis van het onderzoek gegronde redenen had te twijfelen aan het rendement dat in de praktijk door combiluchtwassers kan worden behaald. Uit het onderzoek van de WUR kwam naar voren dat door de combiluchtwassers in ieder geval een rendement van 40%, dat vergelijkbaar is met het rendement van enkelvoudige luchtwassers, kan worden behaald. Ter zitting hebben [appellante] en POV gesteld dat een rendement van 80% wellicht niet kan worden behaald, maar dat de stap naar 40% te groot is. [appellante] en POV hebben echter niet aannemelijk gemaakt dat de staatssecretaris van een hoger rendement dan 40% had moeten uitgaan. De Afdeling overweegt verder dat niet in geschil is dat het WUR-rapport niet representatief is om een geurrendement voor combiluchtwassers vast te stellen. Dit is volgens de onder 4 vermelde uitspraak van de rechtbank Oost-Brabant van 28 januari 2020 ([ECLI:NL:RBOBR:2020:423](#), r.o. 8.4) bevestigd door de Stichting Advisering Bestuursrechtspraak (hierna: STAB). Echter, volgens die uitspraak heeft de STAB na het verzamelen van extra meetresultaten bevestigd dat combiluchtwassers in het algemeen in de praktijk niet het rendement uit de Rgv halen. In hoger beroep (uitspraak van 21 juli 2021; [ECLI:NL:RVS:2021:1598](#)) heeft de Afdeling de uitspraak van de rechtbank Oost-Brabant van 28 januari 2020 bevestigd.

Gelet op het vorenstaande ziet de Afdeling in hetgeen [appellante] en POV hebben gesteld geen aanleiding voor het oordeel dat de staatssecretaris zich op basis van de resultaten van de steekproef van de WUR niet op het standpunt heeft kunnen stellen dat de combiluchtwassers in de praktijk niet het geurverwijderingsrendement haalden waarvan in de Rgv werd uitgegaan. Ook ziet de Afdeling geen aanleiding voor het oordeel dat de staatssecretaris het rapport van de WUR niet aan de wijziging van de Rgv ten grondslag heeft kunnen leggen.

Het betoog slaagt niet.

Evenredigheid

5. [appellante] en POV betogen dat de rechtbank niet heeft onderkend dat de gevolgen van de wijziging van de Rgv voor varkenshouders onevenredig zijn in verhouding tot de daarmee te dienen doelen. [...]

5.1. De staatssecretaris heeft onder meer in de schriftelijke uiteenzetting gesteld dat het rendement van combiluchtwassers bij de wijziging van de Rgv uit voorzorg is gelijkgesteld aan het rendement van enkelvoudige luchtwassers. De mededeling over het voorzorgsbeginsel, waarnaar [appellante] en POV verwijzen, kan als leidraad worden gebruikt bij de motivering van een besluit op basis van het voorzorgsbeginsel, maar toetsing daaraan is geen verplichting. Zoals de Afdeling heeft overwogen in de uitspraak van 21 juli 2021 ([ECLI:NL:RVS:2021:1598](#), r.o. 4.5), is nader onderzoek vereist naar de werking van combiluchtwassers, de factoren die mogelijk van invloed zijn op het rendement en de wijze waarop het rendement van deze luchtwassers kan worden gemeten en verbeterd. Dat combiluchtwassers in de praktijk niet het rendement uit de Rgv halen, is - zoals hiervoor onder 4.2 is overwogen - door de STAB bevestigd in de procedure die heeft geleid tot de uitspraken van de rechtbank Oost-Brabant van 28 januari 2020 en van de Afdeling van 21 juli 2021. [appellante] en POV hebben niet aannemelijk gemaakt dat het grote verschil tussen het rendement van combiluchtwassers in de oude Rgv en het WUR-rapport te verklaren is door enkel het niet juist in werking hebben van de combiluchtwassers. Hierdoor is niet aannemelijk dat de oorzaak van het lage rendement te verhelpen is door naleving van de reeds bestaande regelgeving. De Afdeling is van oordeel dat de staatssecretaris met het oog op een goed woon- en leefklimaat van omwonenden van

veehouderijen heeft kunnen besluiten de geurreductiepercentages bij te stellen naar het niveau dat aantoonbaar minimaal in de praktijk kan worden gehaald. Zoals ook blijkt uit de nota van toelichting bij de wijziging van de Rgv (Stcrt. 2018, nr. 39679), heeft de staatssecretaris hiermee willen voorkomen dat de geuremissie bij nieuwvestiging of uitbreiding van veehouderijen wordt berekend met te lage geuremissiefactoren, waardoor omwonenden aan een te hoge geurbelasting kunnen worden blootgesteld. Een te hoge geurbelasting kan voor omwonenden langdurig tot een slechter woon- en leefklimaat leiden. Gelet op het vorenstaande heeft de staatssecretaris voldoende gemotiveerd waarom de geuremissiefactoren in dit geval moesten worden aangepast. De wijziging van de Rgv heeft geen gevolgen voor de vergunningen waarover varkenshouderijen reeds beschikken. Ook indien de geurbelasting van die varkenshouderijen na wijziging van de Rgv de geurnorm uit artikel 3 van de Wgv overschrijdt, mogen zij overeenkomstig de reeds verleende vergunningen worden voortgezet zonder dat zij genoodzaakt zijn om geurreducerende maatregelen toe te passen. Verder blijkt uit de nota van toelichting dat de staatssecretaris bij de vaststelling van de wijziging van de Rgv heeft onderkend dat er minder uitbreidingsmogelijkheden zijn voor varkenshouderijen die beschikken over combiluchtwassers. De staatssecretaris heeft dit afgewogen tegen het belang van het woon- en leefklimaat van omwonenden. Naar het oordeel van de Afdeling is van strijd met het evenredigheidsbeginsel geen sprake. Daarbij betreft de Afdeling dat in de nota van toelichting staat dat de Rgv kan worden aangepast, zodra overtuigend en met waarborgen omkleed wordt aangetoond dat bepaalde luchtwassystemen beter kunnen presteren dan de huidige rendementen. Daarnaast heeft de staatssecretaris bij brief van 20 juli 2020 aan de rechtbank gewezen op de Beleidsregel nadeelcompensatie Infrastructuur en Waterstaat 2019, waarop door [appellante] of andere varkenshouders vanwege de wijziging van de Rgv een beroep kan worden gedaan.

Het betoog slaagt niet. [...]

[ECLI:NL:RVS:2022:2077](#)

JnB 2022, 623

MK Rechtbank Noord-Holland, 14-07-2022, HAA 21/3334

college van burgemeester en wethouders van Enkhuizen.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo) 2.1 lid 1 aanhef en onder i

WABO-milieu. Weigering omgevingsvergunning beperkte milieutoets. I.c. wordt geoordeeld dat verweerder onder verwijzing naar rapporten en adviezen deugdelijk heeft gemotiveerd dat er een indicatie bestaat dat er sprake kan zijn van gezondheidseffecten voor omwonenden van een geitenhouderij. Verweerder kon om die reden van eiseres een MER verlangen. Nu geen MER is opgesteld, heeft verweerder de aanvraag om omgevingsvergunning beperkte milieutoets terecht geweigerd.

[ECLI:NL:RBNHO:2022:6040](#)

Overige jurisprudentie Wabo-milieu:

- Voorzieningenrechter Rechtbank Limburg, 15-07-2022 (publ. 18-07-2022), ROE 22/1133 e.v. ([ECLI:NL:RBLIM:2022:5413](#));
- Voorzieningenrechter Rechtbank Noord-Nederland, 12-07-2022 (publ. 15-07-2022), 22/1729 ([ECLI:NL:RBNNE:2022:2504](#)).

[Naar inhoudsopgave](#)

8.40- en 8.42-AMvB's

JnB 2022, 624

MK ABRs, 20-07-2022, 202005584/1/R4

college van gedeputeerde staten van Noord-Brabant.

Activiteitenbesluit milieubeheer (hierna: Activiteitenbesluit) 2.7a lid 4, 2.8a

ACTIVITEITENBESLUIT. Dwangsombesluit.

Voor het antwoord op de vraag of vergunningvoorschriften op grond van artikel 2.8a van het Activiteitenbesluit tijdelijk als maatwerkvoorschriften moeten worden aangemerkt, is bepalend of het bevoegd gezag de bevoegdheid toekomt om ten aanzien van de milieugevolgen waarop die vergunningvoorschriften zien maatwerkvoorschriften te stellen. Uit de NTA 9065:2012 blijkt niet dat een geuremissiemeting dient te bestaan uit drie metingen, die elk uit drie deelmetingen bestaan, om een factor 2 te kunnen toepassen voor de meetonzekerheid.

Besluit waarbij het college [appellante] onder oplegging van een dwangsom heeft gelast om herhaling van de overtreding van voorschrift 5.2.1 van de omgevingsvergunning van 5 december 2014 (hierna: voorschrift 5.2.1) te voorkomen. [...]

7. [appellante] betoogt dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat zij geen aanleiding ziet terug te komen op het in voormelde rechtbankuitspraak van 5 april 2019 [Red.:

[ECLI:NL:RVS:2014:3379](#)], gegeven oordeel dat voorschrift 5.2.1 op grond van het overgangsrecht in artikel 2.8a van het Activiteitenbesluit als maatwerkvoorschrift geldt. [appellante] voert aan dat zij hoger beroep heeft ingesteld tegen die rechtbankuitspraak van 5 april 2019. Volgens [appellante] volgt uit de tekst van de op 1 januari 2016 in werking getreden artikelen 2.7a en 2.8a dat voorschrift 5.2.1 per 1 januari 2016 alleen als maatwerkvoorschrift is blijven gelden als het college toen bevoegd was voorschrift 5.2.1 met toepassing van artikel 2.7a, vierde lid, als maatwerkvoorschrift vast te stellen. Volgens [appellante] is niet aan dat vereiste voldaan. [...]

4. [...] Artikel 2.8a luidde ten tijde van belang als volgt:

"Voor een inrichting type C waarvoor onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van het van toepassing worden van dit besluit of een deel daarvan op een activiteit in die inrichtingen een omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in werking en onherroepelijk was, worden de geurvoorschriften van die vergunning in afwijking van artikel 6.1, eerste lid, na het van toepassing worden van dit besluit of een deel daarvan op een activiteit in die inrichtingen, tot 1 januari 2021 aangemerkt als maatwerkvoorschriften, mits de geurvoorschriften van de vergunning vallen binnen de bevoegdheid van het bevoegd gezag tot het stellen van maatwerkvoorschriften en voor zover dit besluit op de inrichting van toepassing is."

Per 1 juli 2020 is deze bepaling gewijzigd in die zin dat de zinsnede '1 januari 2021' is vervangen door de zinsnede 'het tijdstip waarop de Omgevingswet in werking treedt'.

7.2. De rechtbank is in haar uitspraak van 5 april 2019 tot het oordeel gekomen dat een redelijke uitleg van artikel 2.8a van het Activiteitenbesluit met zich brengt dat de geurvoorschriften van de omgevingsvergunning van 5 december 2014 als maatwerkvoorschriften zijn blijven gelden. In het Activiteitenbesluit noch de toelichting op de wijziging van het Activiteitenbesluit valt te lezen dat het college daadwerkelijk per 1 januari 2016 moet hebben aangetoond dat sprake is van een overschrijding van het aanvaardbaar geurhinderniveau en dat het bevoegd is om op grond van artikel

2.7a, vierde lid, maatwerkvoorschriften vast te stellen. Volgens de rechtbank ontbreekt de ratio voor deze uitleg en zij vraagt zich af wat de toegevoegde waarde is van het laten gelden van geurvoorschriften uit de oude omgevingsvergunning terwijl het bevoegd gezag direct actuele maatwerkvoorschriften kan stellen. Het ligt naar het oordeel van de rechtbank veel meer voor de hand dat de wetgever met artikel 2.8a van het Activiteitenbesluit heeft willen voorkomen dat bedrijven met een omgevingsvergunning met geurvoorschriften per 1 januari 2016 zouden komen te vervallen in een situatie met een open norm waar een tijdrovende procedure voor het stellen van maatwerkvoorschriften zou moeten worden gevolgd om weer bescherming te kunnen bieden aan de omgeving. De wetgever is juist afgeweken van de in artikel 6.1 vervatte algemene overgangstermijn van drie jaar door het bevoegd gezag een langere termijn te bieden om eventueel nieuwe maatwerkvoorschriften te bedenken, aldus de rechtbank in haar uitspraak van 5 april 2019.

7.3. De Afdeling heeft inmiddels bij uitspraak van 24 maart 2021, [ECLI:NL:RVS:2021:621](#), beslist op het door [appellante] Regionaal Overslag Centrum tegen de rechtbankuitspraak van 5 april 2019 ingestelde hoger beroep. De Afdeling heeft daarbij weliswaar overwogen dat de rechtbank ten onrechte heeft geoordeeld dat de geurvoorschriften van de omgevingsvergunning van 5 december 2014 op grond van artikel 2.8a van het Activiteitenbesluit als maatwerkvoorschriften gelden, maar die overweging is uitsluitend gebaseerd op het oordeel van de Afdeling dat de rechtbank met dat oordeel buiten de grenzen is getreden van het toen voorliggende geding over de door het college bij besluit van 25 april 2018 voor de inrichting vastgestelde maatwerkvoorschriften. Voor de beantwoording van de vraag of het college die maatwerkvoorschriften mocht stellen was de vraag of de aan de omgevingsvergunning verbonden geurvoorschriften, waaronder voorschrift 5.2.1, als maatwerkvoorschriften zijn blijven gelden niet relevant, aldus de Afdeling in die uitspraak. Omdat die vraag nu wel relevant is, zal de Afdeling het hiervoor onder 7 weergegeven betoog inhoudelijk beoordelen.

7.4. In de toelichting bij het Activiteitenbesluit (Stbl. 2015, 337, p. 166) staat het volgende over artikel 2.8a: [...]

7.5. Voor het antwoord op de vraag of vergunningvoorschriften op grond van artikel 2.8a van het Activiteitenbesluit tijdelijk als maatwerkvoorschriften moeten worden aangemerkt, is bepalend of het bevoegd gezag de bevoegdheid toekomt om ten aanzien van de milieugevolgen waarop die vergunningvoorschriften zien maatwerkvoorschriften te stellen. De Afdeling is met de rechtbank van oordeel dat voorschrift 5.2.1, waarin de grenswaarde voor geuremissies is vervat, als een maatwerkvoorschrift dient te worden aangemerkt, omdat het college op grond van artikel 2.7a, vierde lid, bevoegd is om over geuremissies maatwerkvoorschriften vast te stellen. Anders dan [appellante] stelt, vereist artikel 2.8a niet dat het bevoegd gezag voorschriften 5.2.1 per 1 januari 2016 met toepassing van artikel 2.7a, vierde lid, als maatwerkvoorschrift had moeten kunnen vaststellen. In aanvulling op de hiervoor onder 7.2 weergegeven overwegingen van de rechtbank neemt de Afdeling hierbij in aanmerking dat voor de toepassing van artikel 2.7a, vierde lid, is vereist dat het bevoegd gezag met toepassing van het derde lid het aanvaardbaar niveau van geurhinder heeft bepaald en dat in de hiervoor onder 7.4 weergegeven toelichting een periode van drie jaar, gerekend vanaf de inwerkingtreding van artikel 2.8a, te kort is geacht om geurvoorschriften als bedoeld in die bepaling met toepassing van artikel 2.7a, vierde lid, in maatwerkvoorschriften om te zetten. Het betoog slaagt niet.

8. [appellante] betoogt dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat de in de inrichting verrichte geuremissiemeting, die bestaat uit drie deelmetingen van elk een half uur, overeenkomstig de NTA 9065:2012 heeft plaatsgevonden. [...]

8.1. In paragraaf 6.3 "De meetpraktijk, eisen en aanbevelingen" van de NTA 9065:2012 staat: [...]

8.4. Anders dan [appellante] betoogt, heeft de rechtbank terecht geoordeeld dat uit de NTA 9065:2012 niet blijkt dat een geuremissiemeting dient te bestaan uit drie metingen, die elk uit drie deelmetingen bestaan, om een factor 2 te kunnen toepassen voor de meetonzekerheid. Gelet op de door het college gegeven toelichting is ook in wat [appellante] onder verwijzing naar de notitie van Witteveen+Bos heeft aangevoerd over het meetvlak en de debietfluctuaties geen grond gelegen voor het oordeel dat de geuremissiemeting in de inrichting niet overeenkomstig de NTA 9065:2012 heeft plaatsgevonden.

Het betoog slaagt niet.

9. [appellante] betoogt voorts dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat het college, door te verwijzen naar de uitspraak van de Afdeling van 10 oktober 2018 [Red.: [ECLI:NL:RVS:2018:3254](#)], deugdelijk heeft gemotiveerd waarom het in dit geval een factor 2 voor de meetonzekerheid heeft toegepast. [...]

9.1. De bij besluit van 5 juli 2019 aan [appellante] opgelegde last is niet het resultaat van een voortgezette besluitvorming naar aanleiding van de uitspraak van de Afdeling van 10 oktober 2018. Uit die uitspraak volgt dat de Afdeling voor haar daarin gegeven oordeel over de toepasselijkheid van een factor 2 bepalend heeft geacht wat de STAB toen over die factor heeft toegelicht en dat die toelichting toen niet door het college is weersproken. In het STAB-advies heeft de STAB geconcludeerd dat een factor 2,8 vooralsnog niet moet worden toegepast bij het handhaven van een hedonisch gewogen geuremissienorm. Inmiddels heeft in 2019 echter een uitgebreide analyse van de meetonzekerheid bij geurconcentratiemetingen plaatsgevonden. Ter zitting van de Afdeling heeft het college toegelicht dat bij de heroverweging in bezwaar geen rekening is gehouden met dat in 2019 verrichte onderzoek waarvan de resultaten in 2019 bekend waren, omdat in de commissie onder wier verantwoordelijkheid de concept-NTA 9065:2020 is opgesteld nog over dat onderzoek werd gediscussieerd en dat concept toen nog niet als NTA was vastgesteld. Dat de concept-NTA 9065:2020 ten tijde van het besluit op bezwaar nog niet was vastgesteld, laat naar het oordeel van de Afdeling onverlet dat het college ten tijde van belang moet worden geacht op de hoogte te zijn geweest van inzichten over de meetonzekerheid bij geurconcentratiemetingen die nieuw zijn ten opzichte van het STAB-advies. Gelet daarop heeft het college voor de toepassing van een factor 2 niet kunnen volstaan met een verwijzing naar de uitspraak van de Afdeling van 10 oktober 2018. De Afdeling neemt hierbij in aanmerking dat de STAB op 23 februari 2017 heeft geconcludeerd dat een factor 2,8 vooralsnog niet moet worden toegepast en dat het college de juistheid van de notitie van Witteveen+Bos en de notitie van Olfasense, voor zover hiervoor onder 9 weergegeven, niet heeft weersproken. Ook neemt de Afdeling in aanmerking dat het college in het besluit op bezwaar van 7 januari 2020 het commissieadvies heeft onderschreven en overgenomen waarin staat dat het college technisch moet motiveren dat een factor 2 realistisch is voor het toegepaste geuronderzoek of dat het een onderzoeksmethodiek moet toepassen waarvan vaststaat dat die een factor 2 meetonzekerheid heeft. Gelet op het hiervoor overwogene heeft het college zich in het besluit van 7 januari 2020 ondeugdelijk gemotiveerd op het standpunt gesteld dat [appellante] op 26 maart 2019 voorschrift 5.2.1 heeft overtreden.

Het betoog slaagt. [...]

[ECLI:NL:RVS:2022:2078](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Waterwet

JnB 2022, 625

ABRS, 20-07-2022, 202105772/1/R1

minister van Infrastructuur en Waterstaat.

Waterwet 2.1, 6.5 aanhef en onder c, 6.21

Waterbesluit 6.12 lid 1

Beleidsregels grote rivieren (hierna: de Beleidsregels) 5

WATERWET. Weigering watervergunning.

I.c. kan niet worden geoordeeld dat artikel 5 van de Beleidsregels in strijd is met artikel 3:4 van de Awb omdat waterbouwbedrijven daarin niet zijn opgenomen. Ook kan niet worden geoordeeld dat de Beleidsregels op dit punt anderszins in strijd zijn met een geschreven of ongeschreven rechtsregel of algemeen rechtsbeginsel.

I.c. heeft de minister mogen besluiten om niet af te wijken van het beleid, omdat niet is gebleken van bijzondere omstandigheden die toepassing van het beleid voor [appellant] onevenredig maken.

Besluit waarbij de minister geweigerd aan [appellant] een watervergunning te verlenen voor het behouden van een woonboot, een steiger, een loopbrug en een gastank op zijn perceel. [...]

Riviergebonden activiteiten

9. [appellant] betoogt dat de rechtbank niet heeft onderkend dat de activiteiten van zijn waterbouwbedrijf riviergebonden activiteiten zijn. [...]

9.1. Artikel 5 van de Beleidsregels luidt:

"Voor de navolgende riviergebonden activiteiten in het gedeelte van het rivierbed waarop het stroomvoerend regime van toepassing is, wordt, onverminderd het bepaalde in artikel 7, eerste en tweede lid, toestemming gegeven:

[...]

d. de vestiging of uitbreiding van overslagbedrijven of het realiseren van overslagfaciliteiten, uitsluitend voor zover de activiteit gekoppeld is aan het vervoer over de rivier;

[...]."

In de Handreiking is hierbij vermeld dat een overslagbedrijf een bedrijf is met als hoofdactiviteit: goederen uit een schip overzetten op een ander vervoermiddel of omgekeerd. Overslagfaciliteiten zijn volgens de Handreiking toegestaan indien deze specifiek zijn bedoeld voor de overslag van water naar land (en vice versa) en voor overslag van water naar water. Bij een overslagactiviteit hoort een zekere (tijdelijke) opslagcapaciteit. Hiervoor kan bebouwing noodzakelijk zijn, aldus de Handreiking.

9.2. [appellant] heeft bij de rechtbank gesteld en ook op de zitting bij de Afdeling toegelicht dat zijn bedrijf in opdracht van overheden, bedrijven en particulieren waterwerkzaamheden uitvoert, zoals het baggeren van waterwegen, het aanleggen van walbeschoeiingen, meerpalen, steigers, terrassen en vlonders. Daarnaast worden onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd aan havens, bruggen en sluisen. Deze werkzaamheden worden vaak vanaf het water uitgevoerd, onder andere met drie eigen werkschepen, die aanmeren aan de in de insteekhaven aanwezige kade. Om de schepen te kunnen bevoorraden met materiaal en materieel, vinden er volgens [appellant] vanaf het terrein en de kade overslagactiviteiten plaats.

De rechtbank heeft terecht overwogen dat het waterbouwbedrijf van [appellant] geen overslagbedrijf in de zin van artikel 5, onder d, van de Beleidsregels is. Het overzetten van goederen uit een schip

op een ander vervoermiddel of omgekeerd, is niet de hoofdactiviteit van het bedrijf. De vergunningaanvraag heeft daarmee geen betrekking op de vestiging of uitbreiding van een overslagbedrijf. De aanvraag heeft ook geen betrekking op het realiseren van overslagfaciliteiten. De woonboot, steiger, loopbrug en gastank zijn niet bedoeld voor overslagactiviteiten of daarbij behorende (tijdelijke) opslag. Zij hebben mogelijk een functie in het bedrijf van [appellant], maar dat betekent niet dat het overslagfaciliteiten zijn.

Niet in geschil is dat de andere in artikel 5 van de Beleidsregels vermelde riviergebonden activiteiten niet aan de orde zijn. De conclusie van de rechtbank dat de minister zich terecht op het standpunt stelt dat de aanvraag niet ziet op riviergebonden activiteiten die in artikel 5 van de Beleidsregels staan, is dus juist.

9.3. Zoals hierboven onder 7 is overwogen, is met de Beleidsregels invulling gegeven aan de in artikel 2.1 van de Waterwet neergelegde doelstellingen. De Beleidsregels zijn vastgesteld voor de veiligheid van het gebied dat kan overstromen vanuit de grote rivieren. Ze bevatten een afwegingskader op grond waarvan wordt beoordeeld of een bepaalde activiteit in het rivierbed vanuit rivierkundig opzicht toelaatbaar is. Daarbij maken de Beleidsregels onderscheid tussen een stroomvoerend en een bergend regime. In delen van een rivierbed waarop het bergend regime van toepassing is, kunnen in principe alle activiteiten worden toegestaan, mits deze voldoen aan de gestelde rivierkundige voorwaarden. In delen waarop het stroomvoerend regime van toepassing is, worden in principe alleen specifiek omschreven riviergebonden activiteiten toegestaan. In paragraaf 4.4 van de Handreiking is toegelicht dat hier een 'ja, mits'-afweging geldt. Dat wil zeggen dat de riviergebonden activiteiten toegestaan worden, wanneer aan de gestelde rivierkundige voorwaarden wordt voldaan. Het betreft een limitatief aantal nader omschreven activiteiten, waarvan situering binnen het rivierbed noodzakelijk of gewenst is. In paragraaf 4.5 staat dat een 'nee, tenzij'-toetsingsregime geldt voor niet-riviergebonden activiteiten in het deel van het rivierbed waarop het stroomvoerend regime van toepassing is. Dat wil zeggen dat niet-riviergebonden activiteiten in principe niet zijn toegestaan, tenzij door de initiatiefnemer wordt onderbouwd dat specifieke omstandigheden van toepassing zijn en aan de gestelde rivierkundige voorwaarden is voldaan. De Afdeling overweegt dat een limitatieve lijst van activiteiten als een geschikt middel kan worden gezien om beslissingen te nemen over de toelaatbaarheid van nieuwe activiteiten in stroomvoerende delen van rijkswateren. Met de beperking tot specifiek omschreven riviergebonden activiteiten wordt terughoudendheid bij het toestaan van nieuwe ontwikkelingen gewaarborgd, wat van belang is voor de stroomvoerende capaciteit van de rivieren. Inherent daaraan is dat er activiteiten kunnen zijn die in een rivierbed worden uitgevoerd, maar niet in de lijst zijn opgenomen.

De Beleidsregels sluiten niet uit dat een watervergunning wordt verleend voor activiteiten van een waterbouwbedrijf in een rivierbed. Dat blijft mogelijk wanneer die activiteiten plaatsvinden in het gedeelte van het rivierbed waarop het bergend regime van toepassing is of wanneer sprake is van een specifieke omstandigheid als bedoeld in artikel 6 van de Beleidsregels.

Het betoog van [appellant] leidt in het licht hiervan niet tot het oordeel dat artikel 5 van de Beleidsregels in strijd is met artikel 3:4 van de Awb omdat waterbouwbedrijven daarin niet zijn opgenomen. Ook kan niet worden geoordeeld dat de Beleidsregels op dit punt anderszins in strijd zijn met een geschreven of ongeschreven rechtsregel of algemeen rechtsbeginsel.

9.4. Het betoog slaagt niet.

Evenredigheid

10. [appellant] betoogt dat de rechtbank niet heeft onderkend dat de weigering om een watervergunning te verlenen, in strijd is met artikel 4:84 van de Awb. [...]

10.2. In de notitie van Fugro is beschreven dat de verwachting is dat het effect van de woonboot op de doorstroming zeer beperkt tot niet aanwezig is. De Afdeling is met de rechtbank van oordeel dat de minister daarin op zichzelf geen reden heeft hoeven zien om van de Beleidsregels af te wijken. Afwijking van het beleid voor activiteiten met geringe of, zoals [appellant] stelt, verwaarloosbaar kleine effecten, kan door cumulatie van dat soort activiteiten bijdragen aan omvangrijke effecten voor de stroomvoerende capaciteit van de rivier. Dat de woonboot met steiger, loopbrug en gastank al enkele jaren zonder vergunning op deze locatie aanwezig is en een functie voor het bedrijf heeft, is naar het oordeel van de Afdeling ook niet zo bijzonder dat de minister de gevolgen van de weigering voor [appellant] daardoor onevenredig moest achten. Daarbij betreft de Afdeling dat [appellant] de woonboot in 2017 in de insteekhaven heeft afgemeerd en de minister hem bij brief van 25 juli 2019 heeft gewaarschuwd dat hij daarmee artikel 6.5, onder c, van de Waterwet in samenhang met artikel 6.12, tweede lid, aanhef en onder e, van het Waterbesluit overtreedt en dat die overtreding voor 1 september 2019 moet zijn beëindigd. Daarna is de minister een handhavingprocedure gestart. Verder heeft de rechtbank over alternatieve locaties alleen overwogen dat goed voorstelbaar is dat voor een waterbouwbedrijf als dat van [appellant] vestiging aan het water van belang is, maar dat de minister heeft gesteld dat daarvoor ook andere locaties kunnen worden gezocht. De rechtbank heeft terecht overwogen dat de minister heeft mogen besluiten om niet af te wijken van het beleid, omdat niet is gebleken van bijzondere omstandigheden die toepassing van het beleid voor [appellant] onevenredig maken.

10.3. Ook dit betoog slaagt niet. [...]

[ECLI:NL:RVS:2022:2058](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Werkloosheid

JnB 2022, 626

MK CRvB, 14-07-2022 (publ. 19-07-2022), 21/335 WW

Raad van bestuur van het Uvw.

Werkloosheidswet (WW) 19 lid 1

Vakantieregeling WW en IOW

WW. VERBLIJF BUITENLAND ANDERS DAN WEGENS VAKANTIE. Het Uvw heeft appellante terecht niet in aanmerking gebracht voor een WW-uitkering.

4.2. Tussen partijen is niet in geschil dat appellante in de periode van 27 oktober 2019 tot en met 4 maart 2020 in Zuid-Afrika verbleef. Partijen verschillen van mening over de vraag of appellante in het buitenland verbleef in verband met vakantie dan wel om andere redenen. Aangezien appellante de aanvraag om een WW-uitkering heeft gedaan, rust op haar de verplichting aannemelijk te maken dat zij in het buitenland verbleef wegens vakantie. [...]

4.4. Appellante heeft in haar contacten met het Uvw steeds te kennen gegeven dat zij (tijdelijk) in Zuid-Afrika zou gaan wonen. Het eerste contact met het KCC dateert van 2 juli 2019. In de telefoonnotitie van dit gesprek in de KCC-contacthistorie is als onderwerp van het gesprek vermeld het vertrek van appellante naar het buitenland om een andere reden dan vakantie en de vraag welke informatie appellante zou moeten doorgeven aan het Uvw. Een volgend gesprek heeft plaatsgevonden op 25 oktober 2019. In dit gesprek heeft appellante toegelicht dat haar

arbeidsovereenkomst niet is verlengd en dat zij en haar partner hebben besloten een aantal maanden voor het werk van haar partner in [plaats] te gaan wonen. Dit betrof volgens appellante de periode van november 2019 tot 4 maart 2020. Aan de stelling van appellante die zij heeft betrokken na het besluit van 6 november 2019, dat zij tijdens de genoemde periode in Zuid-Afrika verbleef wegens vakantie, wordt geen betekenis gehecht, enerzijds gezien haar eerdere mededelingen over dat verblijf (vergelijk de uitspraak van de Raad van 7 juni 2006, [ECLI:NL:CRVB:2006:AY0143](#)) en anderzijds gelet op ontbreken van een onderbouwing voor die stelling. Daarbij komt dat appellante ook ter zitting in hoger beroep heeft toegelicht dat het hoofddoel voor het verblijf in Zuid-Afrika de stage van haar partner was.

4.5. Nu appellante vanaf 27 oktober 2019 buiten Nederland woonde, is op grond van artikel 19, eerste lid, aanhef en onder e, van de WW geen recht op een WW-uitkering ontstaan. Het Uvw heeft appellante daarom terecht niet in aanmerking gebracht voor een WW-uitkering.

[ECLI:NL:CRVB:2022:1582](#)

JnB 2022, 627

MK CRvB, 30-06-2022 (publ. 14-07-2022), 20/4171 WW

Raad van bestuur van het Uvw.

Werkloosheidswet (WW) 24 lid 1 aanhef en onder a, 24 lid 2 aanhef en onder b, 27 lid 1, 27 lid 11

WW. VERWIJTBARE WERKLOOSHEID. CONCURRENTIEBEDING. Het oordeel van de rechtbank dat het Uvw in haar besluitvorming heeft mogen uitgaan van een geldig concurrentiebeding, dat van toepassing was op de overstap van [bedrijf A] naar [bedrijf B], en de daaraan ten grondslag gelegde overwegingen, worden onderschreven. Ook het oordeel van de rechtbank dat het Uvw zich terecht op het standpunt heeft gesteld dat appellant ten tijde van zijn ontslagname bij [bedrijf A] geen reëel vooruitzicht had op een dienstverband van ten minste 26 weken bij [bedrijf B], en de daaraan ten grondslag gelegde overwegingen, worden onderschreven. Nu het appellant op grond van het concurrentiebeding niet was toegestaan om bij [bedrijf B] in dienst te treden, had appellant, ondanks het feit dat hij met [bedrijf B] een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd had afgesloten, geen reëel vooruitzicht op een dienstverband van ten minste 26 weken bij [bedrijf B]. Anders dan appellant heeft gesteld, blijkt uit de stukken niet dat hij erop mocht vertrouwen dat [bedrijf A] het concurrentiebeding niet zou invoeren.

Ook heeft de rechtbank met juistheid geoordeeld dat de omstandigheden die aanleiding waren voor de ontslagname bij [bedrijf A] leiden tot het oordeel dat appellant ter zake van de werkloosheid een verwijt treft. De aan dat oordeel ten grondslag gelegde overwegingen worden onderschreven. Daaraan wordt toegevoegd dat er geen aanknopingspunten zijn om te concluderen dat sprake is van een situatie waarin de werkloosheid appellant niet in overwegende mate valt te verwijten. Voor het overige wordt volstaan te verwijzen naar de aangevallen uitspraak.

Appellant is derhalve verwijtbaar werkloos geworden. Op grond van artikel 27, eerste en elfde lid, van de WW was het Uvw daarom gehouden de uitkering niet tot uitbetaling te laten komen. Aangevallen uitspraak bevestigd.

[ECLI:NL:CRVB:2022:1518](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Sociale zekerheid overig

TOZO, NOW, TOFA

JnB 2022, 628

MK Rechtbank Noord-Nederland, 01-07-2022 (publ. 14-07-2022), LEE 21/1392

minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, namens deze de Raad van Bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (UWV), verweerder.

Algemene wet bestuursrecht (Awb) 4:46

Eerste tijdelijke noodmaatregel overbrugging voor behoud van werkgelegenheid (NOW-1) 7 lid 5, 13

NOW-1. DEFINITIEVE TEGEMOETKOMING. SUBSIDIEVASTSTELLING. Verzoek toestemming opzegging arbeidsovereenkomst werknemers op grond van bedrijfseconomische redenen. De rechtbank is van oordeel dat verweerder van zijn bevoegdheid tot het lager vaststellen van de subsidie en tot terugvordering over te gaan in redelijkheid geen gebruik heeft kunnen maken. De rechtbank voorziet zelf.

6.2. Niet in geschil is dat eiseres op 1 mei 2020 het formulier Aanvraag ontslagvergunning wegens bedrijfseconomische redenen-A bij het UWV heeft ingediend. De rechtbank is van oordeel dat eiseres daarmee een aanvraag heeft ingediend die moet worden aangemerkt als een onvolledige aanvraag als bedoeld in artikel 1:3, derde lid, van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en daarmee als een verzoek om toestemming om de arbeidsovereenkomst van één of meer werknemers op te zeggen op grond van bedrijfseconomische redenen. De rechtbank vindt hiervoor steun in de artikelen 4:4 en 4:5 van de Awb. Uit die artikelen kan immers worden afgeleid dat ook een onvolledige aanvraag een aanvraag is. De rechtbank is niet gebleken dat de NOW-1 wat dat betreft afwijkt van de Awb. Dat eiseres de delen B en C niet heeft ingediend, maakt dus niet dat geen aanvraag is ingediend.

6.3. Daarmee staat vast dat eiseres na 17 maart 2020 een verzoek heeft gedaan om toestemming om de arbeidsovereenkomst van één of meer werknemers op te zeggen op grond van bedrijfseconomische redenen. Aan de voorwaarden van artikel 7, vijfde lid, van de NOW-1 om de subsidie te verlagen is daarmee voldaan. Er is geen hardheidsclausule opgenomen in de NOW-1. Dat betekent dat verweerder volgens deze regeling in beginsel gehouden is om de subsidie te verlagen.

6.4. De rechtbank neemt in aanmerking dat het hier om een subsidie-vaststelling gaat. Dit betekent dat naast de bepalingen van de NOW-1, ook titel 4.2 van de Awb van toepassing is. Ingevolge artikel 4:46 van de Awb wordt de subsidie overeenkomstig de subsidieverlening vastgesteld tenzij er sprake is van één van de onder het tweede lid genoemde situaties.

6.5. Artikel 4:46, tweede lid, onder b, van de Awb biedt de mogelijkheid de subsidie lager vast te stellen indien de subsidie-ontvanger niet heeft voldaan aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen. De rechtbank stelt vast dat eiseres niet heeft voldaan aan de in artikel 13, aanhef en onder b, van de NOW-1 opgenomen verplichting om na 17 maart 2020 geen verzoek te doen om toestemming om de arbeidsovereenkomst van één of meer werknemers op te zeggen op grond van bedrijfseconomische redenen. Nu eiseres zich niet aan deze verplichting heeft gehouden was verweerder bevoegd om de subsidie lager vast te stellen.

6.6 Ingevolge vaste rechtspraak dient verweerder de aan hem toegekende discretionaire bevoegdheid om de subsidie lager vast te stellen ingevolge vaste rechtspraak uit te oefenen met inachtneming van het geschreven en ongeschreven recht, daaronder begrepen de in artikel 3:4 van

de Awb neergelegde verplichting tot evenredige belangenafweging. Dat er een belangenafweging heeft plaatsgevonden blijkt echter niet uit het bestreden besluit. De enkele vaststelling in dat besluit dat eiseres niet heeft voldaan aan de voorwaarden die zijn gesteld aan de subsidie, is daarvoor onvoldoende. Het besluit komt dan ook wegens een motiveringsgebrek voor vernietiging in aanmerking. De rechtbank zal vervolgens beoordelen of de rechtsgevolgen van het bestreden besluit in stand kunnen blijven.

6.7. Op de zitting is door de gemachtigde van verweerder erkend dat er inderdaad een belangenafweging moet plaatsvinden. In dat verband heeft zij gewezen op de interne richtlijn die verweerder hanteert om in bijzondere gevallen geen gebruik te maken van de bevoegdheid tot het lager vaststellen van de subsidie. Van een bijzonder geval is sprake als, ondanks de ontslagaanvraag in de subsidieperiode, de werknemer uiteindelijk toch in dienst blijft bij de werkgever en de werkgever ook het loon doorbetaalt. Daarbij wordt ook gekeken naar de intentie van de werkgever. Als buiten de subsidieperiode de arbeidsovereenkomst alsnog wordt beëindigd, wordt niet aangenomen dat de werkgever de intentie had om de werknemer in dienst te houden en zal ook dan een korting plaatsvinden. De gemachtigde van verweerder heeft aangegeven dat dit laatste van toepassing is op eiseres: aangezien buiten de subsidieperiode de arbeidsovereenkomst met de werkneemster van eiseres alsnog is beëindigd, heeft verweerder aangenomen dat eiseres niet de intentie had om de werkneemster in dienst te houden en heeft hij geen aanleiding gezien om een korting achterwege te laten.

6.8. De rechtbank is van oordeel dat verweerder van zijn bevoegdheid tot het lager vaststellen van de subsidie en tot terugvordering over te gaan in redelijkheid geen gebruik heeft kunnen maken. Zij overweegt daartoe dat eiseres in overeenstemming met de interne richtlijn van verweerder in de subsidieperiode een ontslagaanvraag wegens bedrijfseconomische redenen bij het UWV heeft ingediend en deze aanvraag niet tijdig weer heeft ingetrokken. De rechtbank overweegt verder dat de werkneemster gedurende de periode 1 maart 2020 tot en met 31 juli 2020 (de periode waarop de NOW-1 betrekking heeft) bij eiseres in dienst is gebleven en haar loon doorbetaald heeft gekregen. Naar het oordeel van de rechtbank had verweerder er, gelet op deze omstandigheden, voor kunnen kiezen om in het geval van eiseres met toepassing van zijn interne richtlijn een korting achterwege te laten. Verweerder had mee kunnen laten wegen dat, hoewel de arbeidsovereenkomst met de werkneemster buiten de subsidieperiode alsnog is beëindigd, dat niet is gebeurd omdat het UWV alsnog op de ontslagaanvraag wegens bedrijfseconomische redenen heeft beslist, maar pas is gebeurd na intrekking van die ontslagaanvraag en nadat bij de kantonrechter om een andere reden een ontslagaanvraag is ingediend. De rechtbank merkt daarbij op dat de NOW-1 niet ook de verplichting bevat dat niet op een andere grond, bijvoorbeeld vanwege een verstoorde arbeidsrelatie, een ontslagaanvraag bij de kantonrechter ingediend mag worden.

6.9. Omdat verweerder pas op de zitting heeft toegelicht op welke wijze een belangenafweging heeft plaatsgevonden, zal het beroep gegrond worden verklaard en het bestreden besluit worden vernietigd. De rechtbank is verder onder verwijzing naar 6.8 van oordeel dat verweerder van de bevoegdheid tot het lager vaststellen van de subsidie en tot terugvordering over te gaan in redelijkheid geen gebruik heeft kunnen maken. Dat betekent dat de rechtsgevolgen van het bestreden besluit niet in stand blijven.

6.10. De rechtbank ziet aanleiding om zelf in de zaak te voorzien en stelt de subsidie op grond van de NOW-1 voor eiseres vast op € 10.048,-, de tegemoetkoming zonder korting zoals verweerder die in het primaire besluit heeft berekend. Aangezien eiseres een voorschot heeft ontvangen van € 8.799,- dient zij nog € 1.249,- van verweerder te ontvangen. [...]

[ECLI:NL:RBNNE:2022:2417](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Bestuursrecht overig

Algemene Verordening Gegevensbescherming

JnB 2022, 629

Rechtbank Rotterdam, 01-07-2022 (publ. 13-07-2022), ROT 20/4780

Autoriteit Persoonsgegevens, verweerder.

Algemene Verordening Gegevensbescherming (hierna: AVG) 15

Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming (hierna: UAVG) 34

AVG. Weigering handhavingsverzoek. Uit artikel 34 van de UAVG volgt dat een schriftelijke beslissing op een AVG-verzoek, voor zover deze is genomen door een bestuursorgaan, geldt als een besluit in de zin van de Awb. Dat i.c. het "algemeen document" er niet uitziet zoals een besluit van de gemeente er doorgaans uitziet, onder meer omdat een rechtsmiddelenclausule ontbreekt, maakt dat niet anders en heeft hooguit invloed op de vraag of en wanneer het voor eiseres duidelijk was dat zij hiertegen desgewenst tijdig rechtsmiddelen moest instellen. Het enige andere (vorm)vereiste dat artikel 34 van de UAVG stelt, is namelijk dat het moet gaan om een schriftelijke beslissing.

Besluit waarbij verweerder het verzoek van eiseres om handhavend op te treden tegen de gemeente Westland (de gemeente) heeft afgewezen. [...]

Is de e-mail van de gemeente van 7 januari 2019 een besluit in de zin van de Awb?

10. Eiseres stelt dat op 7 januari 2019 aan [naam 2] een "algemeen document" is gestuurd, tezamen met een aantal andere documenten. Elke verwijzing naar een rechtsmiddelenclausule ontbreekt echter in het "algemeen document" en er is ook niet voldaan aan de (overige) vormvereisten waaraan een besluit in de zin van de Awb moet voldoen. Dit document kan daarom niet worden aangemerkt als een besluit in de zin van artikel 1:3 van de Awb waartegen eiseres bezwaar had moeten maken.

10.1. Deze beroepsgrond slaagt niet. Verweerder stelt zich namelijk terecht op het standpunt dat uit artikel 34 van de UAVG volgt dat een schriftelijke beslissing op een AVG-verzoek, voor zover deze is genomen door een bestuursorgaan, geldt als een besluit in de zin van de Awb. Tussen partijen is niet in geschil dat de beslissing is genomen door een bestuursorgaan. Dat het "algemeen document" er niet uitziet zoals een besluit van de gemeente er doorgaans uitziet, onder meer omdat een rechtsmiddelenclausule ontbreekt, maakt dat niet anders en heeft hooguit invloed op de vraag of en wanneer het voor eiseres duidelijk was dat zij hiertegen desgewenst tijdig rechtsmiddelen moest instellen. Het enige andere (vorm)vereiste dat artikel 34 van de UAVG stelt, is namelijk dat het moet gaan om een schriftelijke beslissing. De e-mail van 7 januari 2019 en de daarbij behorende bijlagen voldoen hieraan. Dat betekent dat sprake is van een besluit. Tussen partijen is verder niet in geschil dat eiseres de e-mail van 7 januari 2019 en de bijlagen heeft ontvangen. Zij moest daartegen daarom tijdig bezwaar maken.

10.2. Bovendien heeft de gemachtigde van verweerder er ter zitting terecht op gewezen dat in het besluit van 6 juni 2019 - dat wel een rechtsmiddelenclausule bevat - staat dat er ook nog

rechtsmiddelen kunnen worden ingesteld tegen het besluit van 7 januari 2019. Dat eiseres binnen zes weken na het besluit van 6 juni 2019 alsnog bezwaar heeft gemaakt tegen het besluit van 7 januari 2019 is niet gebleken. De stelling van eiseres dat zij het besluit van 6 juni 2019 pas in 2021 kort voor een zitting onder ogen heeft gekregen, maakt dat niet anders. Zij heeft namelijk ook in 2021 niet alsnog (tijdig) bezwaar gemaakt tegen het besluit van 6 juni 2019 en/of tegen dat van 7 januari 2019. De rechtbank concludeert op grond van het voorgaande dat eiseres op enig moment bezwaar had kunnen maken tegen het besluit van de gemeente van 7 januari 2019.

10.3. Uit het voorgaande volgt dat verweerder zich terecht op het standpunt stelt dat het besluit van 7 januari 2019 formele rechtskracht heeft. Dit heeft tot gevolg dat thans zowel wat betreft de wijze van tot stand komen als wat de inhoud betreft, van de rechtmatigheid van dat besluit moet worden uitgegaan. Volgens vaste rechtspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (de Afdeling) [Red.: verwijzing naar de uitspraak van 5 november 2011, [ECLI:NL:RVS:2011:BO9792](#)] kan slechts in uitzonderlijke gevallen reden bestaan van dit uitgangspunt af te wijken, namelijk indien door toedoen van het bestuursorgaan niet aan de betrokkene kan worden toegerekend dat hij de procedure bij de bestuursrechter ongebruikt heeft gelaten of niet heeft voltooid, of het bestuursorgaan de onrechtmatigheid van het besluit uitdrukkelijk en tijdig heeft erkend. Eiseres heeft niet gesteld dat dergelijke uitzonderlijke gevallen zich in deze zaak voordoen. [...]

[ECLI:NL:RBROT:2022:5657](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Studiefinanciering

JnB 2022, 630

MK CRvB, 07-07-2022 (publ. 19-07-2022), 20/1804 WSF

minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Richtlijn (EG) 2004/38 24 lid 2

Wet studiefinanciering 2000 (Wsf 2000) 2.2

STUDIEFINANCIERING. MIGREREND WERKNEMER. NATIONALITEITSEIS. Nu het werknemerschap van appellante niet is aangevangen op, of voor, 1 september 2018 wordt op de peildatum van artikel 1.2 van de Wsf 2000 niet voldaan aan de nationaliteitseis van artikel 2.2, eerste lid, onder b, van de Wsf 2000, zodat appellante over de maand september 2018 geen recht heeft op studiefinanciering. Geen sprake van een verboden (indirecte) ongelijke behandeling van vergelijkbare gevallen.

Raad: [...] 4.1. Om als migrerend werknemer in aanmerking te komen voor studiefinanciering moet er sprake zijn van een arbeidsverhouding en moet er, tegen betaling, voldoende gewerkt worden. Vaststaat dat appellante in de loop van de maand september 2018 is toegetreden tot de arbeidsmarkt in Nederland. Zij heeft op 14 september 2018 een arbeidsovereenkomst gesloten met [naam B.V.] B.V. en zij heeft vanaf 21 september 2018 voor deze werkgever werkzaamheden verricht. Nu het werknemerschap van appellante niet is aangevangen op, of voor, 1 september 2018 wordt op de peildatum van artikel 1.2 van de Wsf 2000 niet voldaan aan de nationaliteitseis van artikel 2.2, eerste lid, onder b, van de Wsf 2000, zodat appellante over de maand september 2018 geen recht heeft op studiefinanciering.

4.2. De stelling dat appellante door de toepassing van de peildatum 1 september 2018 indirect is gediscrimineerd ten opzichte van een Nederlandse student wordt verworpen. NietNederlanders zijn voor de toepassing van de Wsf 2000 slechts vergelijkbaar met Nederlanders als zij ingevolge een verdrag of een besluit van een volkenrechtelijke organisatie op het terrein van de studiefinanciering met een Nederlander worden gelijkgesteld. Dit vloeit voort uit het bepaalde in artikel 2.2 van de Wsf 2000 en is in overeenstemming met artikel 24, tweede lid, van Richtlijn (EG) 2004/38. Voor appellante betekent dit dat zij pas met een Nederlander vergelijkbaar werd toen zij werknemer werd. Uit 4.1 blijkt dat appellante op 1 september 2018 nog geen werknemer was en voor de toepassing van de Wsf 2000 dus ook nog niet vergelijkbaar was met een Nederlander. Van een verboden (indirecte) ongelijke behandeling van vergelijkbare gevallen is reeds hierom geen sprake.

4.3. Uit 4.1 en 4.2 volgt dat het hoger beroep niet slaagt en dat de aangevallen uitspraak moet worden bevestigd.

[ECLI:NL:CRVB:2022:1592](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Vreemdelingenrecht

Asiel

JnB 2022, 631

MK ABRS, 20-07-2022, 202101479/1/V2

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

EVRM 3

ASIEL. De Afdeling van oordeel dat de vreemdeling naar verwachting bij terugkeer naar Eritrea op enig moment de dienstplicht zal moeten vervullen. De vreemdeling heeft door zijn persoonlijke situatie een vergrote kans om in de militaire component terecht te komen. Zijn dienstplicht wordt zeer waarschijnlijk na achttien maanden verlengd. De duur wordt daardoor onbepaald. Gelet op de in openbare bronnen beschreven omstandigheden waaronder de dienstplicht in de militaire component wordt vervuld, loopt de vreemdeling een reëel risico op ernstige schade als bedoeld in artikel 3 van het EVRM.

13. Het karakter van de nationale dienstplicht in Eritrea wijkt af van wat daar in andere landen veelal onder wordt verstaan. Het is veel meer dan alleen een militaire dienstplicht. De nationale dienstplicht heeft niet louter tot doel te zorgen voor een sterke defensie, maar heeft ook tot doel de volgende generaties Eritreeërs op te voeden, nationale trots bij te brengen en de economie te ontwikkelen en te versterken en zo de welvaart te bevorderen. De nationale dienstplicht heeft daarom een gemengd militair en civiel karakter. Ook geldt de nationale dienstplicht voor alle Eritrese burgers. Verder bestaat er over de nationale dienstplicht in Eritrea een gebrek aan betrouwbare informatie, omdat Eritrea een gesloten land is en er geen vrije onafhankelijke media zijn. (noot 52) De staatssecretaris heeft in zijn reactie van 2 maart 2022 ook aangegeven dat over de algemene situatie in Eritrea en de invulling van de nationale dienstplicht in het bijzonder weinig met zekerheid te zeggen is. Eritrea is volgens de staatssecretaris geen rechtsstaat en uit openbare bronnen volgt dat beleid, voor zover dat al bekend is, willekeurig wordt toegepast.

13.1. Uit informatie uit openbare bronnen, zoals beschreven onder 10.1, komt het beeld naar voren dat de meerderheid van de dienstplichtigen de dienstplicht in de civiele component vervult. Maar dat neemt niet weg dat nog altijd een substantieel deel van de dienstplichtigen in de militaire component terecht komt. De kans om in de militaire component ingedeeld te worden kan voor bepaalde personen, naar gelang hun persoonlijke situatie, zelfs aanzienlijk zijn.

13.2. De vreemdeling is 21 jaar. De staatssecretaris gaat ervan uit dat de vreemdeling bij terugkeer naar Eritrea op enig moment de actieve nationale dienstplicht zal moeten vervullen en dat hij zich daar niet aan kan onttrekken. De vreemdeling betoogt terecht dat het waarschijnlijk is dat hij zal worden ingedeeld in de militaire component van de nationale dienstplicht. Uit openbare bronnen, zoals beschreven onder 10, blijkt dat mannen die nauwelijks een opleiding hebben genoten, een vergrote kans hebben in de militaire component terecht te komen. Omdat de vreemdeling nooit in Eritrea heeft gewoond, is het aannemelijk dat hij niet beschikt over een netwerk met goede connecties dat hem zou kunnen helpen in de civiele component terecht te komen.

14. Omdat er een vergrote kans is dat de vreemdeling de nationale dienstplicht in de militaire component zal moeten vervullen, zal de Afdeling hierna ingaan op de vraag of de wijze waarop de nationale dienstplicht in de militaire component in Eritrea moet worden verricht in strijd is met het bepaalde in artikel 3 en/of 4 van het EVRM. De Afdeling komt dan ook niet toe aan de vraag of de wijze waarop de nationale dienstplicht in de civiele component moet worden verricht dwangarbeid is in de zin van artikel 4, tweede lid, van het EVRM. Gelet op onder andere de lange duur waar de bronnen melding van maken, sluit zij die mogelijkheid op voorhand niet uit (vergelijk: uitspraak van het UK Upper Tribunal van 7 oktober 2016, MST and Others Eritrea CG [2016] UKUT 443 (IAC), punten 416 t/m 429).

14.1. Anders dan de vreemdeling betoogt, kan het vervullen van een militaire dienst op zichzelf niet worden aangemerkt als dwangarbeid of verplichte arbeid als bedoeld in artikel 4, tweede lid, van het EVRM. Dat volgt immers uit het derde lid, aanhef onder, b van die bepaling. De lange duur van de militaire dienstplicht in Eritrea maakt dit mogelijk anders, maar de Afdeling zal die duur betrekken bij de beoordeling van het risico op een behandeling in strijd met het bepaalde in artikel 3 van het EVRM.

14.2. Allereerst blijkt uit de openbare bronnen, zoals beschreven onder 10.3, dat de vreemdeling, eenmaal ingedeeld in de militaire component, te maken kan krijgen met extreem zware werk- en leefomstandigheden, een gebrek aan basisvoorzieningen, te zware fysieke trainingen of arbeid, zeer ernstige lijfstraffen en detentie onder schrijnende omstandigheden. Verder blijkt uit de openbare bronnen, zoals beschreven onder 9 en 9.1, dat het waarschijnlijk is dat zijn dienstplicht na achttien maanden wordt verlengd, waardoor hij geen zicht zal hebben op een einddatum van zijn actieve dienstplicht in de militaire component. De hiervoor genoemde omstandigheden zijn naar het oordeel van de Afdeling zo ernstig dat deze omstandigheden ofwel afzonderlijk van elkaar, ofwel in onderlinge combinatie, te kwalificeren zijn als foltering of onmenselijke of vernederende behandeling, als bedoeld in artikel 3 van het EVRM [...].

14.3. Bovendien is de Afdeling, anders dan de staatssecretaris, van oordeel dat het risico op het intreden van een onder artikel 3 van het EVRM verboden behandeling voor de vreemdeling reëel is. Het is aan de vreemdeling om bewijs aan te voeren waaruit blijkt dat er gegronde redenen zijn om aan te nemen dat hij, mede wegens zijn persoonlijke omstandigheden, zal worden blootgesteld aan een onder artikel 3 van het EVRM verboden behandeling [...]. Deze risico-inschatting moet mede gemaakt worden in het licht van de algemene situatie van het land van herkomst. Daarbij is informatie uit openbare onafhankelijke bronnen van belang [...]. Het risico moet groter zijn dan alleen

de enkele kans op die behandeling, maar de vreemdeling hoeft niet aannemelijk te maken dat het zeker is dat hij deze behandeling zal ondergaan.

14.4. In dit geval maken de persoonlijke omstandigheden van de vreemdeling dat er een vergrote kans is dat hij de nationale dienstplicht in de militaire component zal moeten vervullen. Uit de informatie uit openbare bronnen, zoals beschreven onder 10.3, blijkt dat de vreemdeling in de militaire component zal moeten dienen onder commandanten die in feite ongelimiteerde macht over hem kunnen uitoefenen. Het antwoord op de vraag of hij in de militaire component te maken krijgt met een onder artikel 3 van het EVRM verboden behandeling is dan ook niet te geven, want dat is afhankelijk van de willekeur van de betrokken commandant. Maar uit de informatie uit openbare bronnen blijkt wel dat het meer dan incidenteel voorkomt dat commandanten zich schuldig maken aan die verboden behandelingen. Daar komt bij dat uit de openbare bronnen, zoals beschreven onder 9 en 9.1, blijkt dat zijn dienstplicht naar verwachting langer dan de voorgeschreven wettelijke termijn zal duren en dat niet uit te sluiten is dat hij meer dan tien jaar of zelfs tientallen jaren in de militaire component zal moeten dienen. Naar het oordeel van de Afdeling moet er daarom terdege rekening worden gehouden met de situatie dat de vreemdeling op enig moment gedurende zijn dienstverband te maken krijgt met een door artikel 3 van het EVRM verboden behandeling.

14.5. Dat volgens de staatssecretaris in zijn reactie van 2 maart 2022 niet bekend is of de vreemdeling zijn dienstplicht geheel militair zal moeten vervullen en dat evenmin te zeggen is hoe lang zijn dienstplicht dan zal zijn, volgt de Afdeling niet. Ter zitting heeft de staatssecretaris immers zelf aangegeven dat de meeste schattingen uitgaan van een dienstduur van vijf tot tien jaar. Verder blijkt uit de openbare bronnen, zoals beschreven onder 9.1, dat een dienstplichtige na een verlenging van de actieve dienstplicht meestal dezelfde functie vervult als gedurende de daaraan voorafgaande periode en dat dienstduurs tot tientallen jaren ook veel voorkomen. Gelet op het voorgaande klaagt de vreemdeling terecht dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat de staatssecretaris in zijn beoordeling van het gestelde risico op ernstige schade zich niet ten onrechte op het standpunt heeft gesteld dat een verlenging van de dienstplicht voor de vreemdeling een onzekere toekomstige gebeurtenis is en dat de vreemdeling niet aannemelijk heeft gemaakt dat dit voor hem de realiteit zal zijn.

15. Al met al is de Afdeling van oordeel dat de vreemdeling naar verwachting bij terugkeer naar Eritrea op enig moment de dienstplicht zal moeten vervullen. De vreemdeling heeft door zijn persoonlijke situatie een vergrote kans om in de militaire component terecht te komen. Zijn dienstplicht wordt zeer waarschijnlijk na achttien maanden verlengd. De duur wordt daardoor onbepaald. Gelet op de in openbare bronnen beschreven omstandigheden waaronder de dienstplicht in de militaire component wordt vervuld, loopt de vreemdeling een reëel risico op ernstige schade als bedoeld in artikel 3 van het EVRM. De grief slaagt.

[ECLI:NL:RVS:2022:2017](#)

Bij deze uitspraak heeft de Afdeling een [persbericht](#) uitgebracht.

JnB 2022, 632

Rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch, 18-07-2022 (publ. 18-07-2022),

NL21.13708

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Vw 2000 31 lid 1

ASIEL. Pakistan. Einduitspraak na tussenuitspraak. Verweerder verschijnt niet ter zitting én brengt geen verweerschrift uit. De rechtbank heeft deze proceshouding gekwalificeerd als onaanvaardbaar en waarbij in ernstige mate onvoldoende acht is geslagen op het belang van eiser om een deugdelijke en grondige beoordeling van zijn verzoek om internationale bescherming te verkrijgen. Verweerder heeft in zijn reactie op de tussenuitspraak aangegeven tot inwilliging van de asielaanvraag van eiser over te gaan. Verweerder benoemt hierbij dat aan eiser voorsnog het voordeel van de twijfel wordt gegeven maar dat er tegelijkertijd wordt gezien of nader onderzoek in het land van herkomst kan worden verricht naar de inwilligbaarheid van de aanvraag. De rechtbank overweegt dat het verlenen van internationale bescherming vanwege een individueel relaas tot uitdrukking dient te brengen dat ook daadwerkelijk tot verblijfsaanvaarding wordt overgegaan. Indien bij het aankondigen dat tot inwilliging wordt overgegaan melding wordt gemaakt dat aanvullend onderzoek zal worden gedaan naar de vraag of wel tot inwilliging kan worden overgegaan creëert dit voor eiser een onzekere situatie en is dit in die zin onzorgvuldig jegens eiser.

[ECLI:NL:RBDHA:2022:7115](#)

JnB 2022, 633

Rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch, 19-07-2022 (publ. 19-07-2022), NL22.4544

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Vw 2000 30a lid 1 a

ASIEL. Statushouder Italië. Einduitspraak na tussenuitspraak. De rechtbank heeft verweerder in een tussenuitspraak in de gelegenheid gesteld om zich nader te vergewissen bij de Italiaanse autoriteiten door een aantal vragen die de rechtbank heeft geformuleerd voor te leggen. Verweerder legt het antwoord van de Italiaanse autoriteiten onvertaald over, ook nadat de rechtbank om een vertaling heeft verzocht en de hiervoor bepaalde termijn op verzoek heeft verlengd. De rechtbank kent hieraan dezelfde gevolgen toe als wanneer een rechtszoekende een document overlegt dat niet in de Nederlandse taal is gesteld. De Italiaanse autoriteiten hebben niet alle door de rechtbank geformuleerde vragen beantwoord en verweerder berust daar kennelijk in. Indien eiser geen verblijfsrecht kan verkrijgen na terugkeer is reëel en voorzienbaar dat eiser in een met artikel 4 Handvest-strijdige situatie zal komen te verkeren omdat mag worden aangenomen dat toegang tot door de autoriteiten verstrekte voorzieningen alleen gewaarborgd is bij rechtmatig verblijf waartoe een verblijfsvergunning is vereist. Eiser heeft, in weerwil van het uitgangspunt dat statushouders geacht kunnen worden hun rechten zelf te effectueren, niet alleen aannemelijk gemaakt dat hij getracht heeft om bij “de juiste instantie” op grond van zijn status een verblijfsrecht te verlengen, hernieuwen of te verkrijgen, maar ook dat hij daar niet zelfstandig in kan slagen. De actuele Afdelingsjurisprudentie over “statushouders Italië” is niet onverkort van toepassing op de onderhavige procedure. Een verblijfsrecht en bijbehorende verblijfsvergunning zal immers nodig zijn om overige rechten, zoals toegang tot de (legale) arbeidsmarkt, (legale) huisvesting, toegang tot medische voorzieningen en toegang tot sociale uitkeringen te kunnen effectueren. De rechtbank heeft in een eerdere uitspraak geconcludeerd dat statushouders van wie niet kan worden gevergd om zich naar de statusverlenende lidstaat te begeven moet worden toegestaan hier te lande hun rechten te

effectueren. Verweerder heeft tegen die uitspraak geen hoger beroep ingesteld. De rechtbank acht die situatie ook aan de orde in deze procedure. Beroep gegrond.

[ECLI:NL:RBDHA:2022:7176](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Richtlijnen en verordeningen

JnB 2022, 634

MK Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Arnhem, 11-07-2022 (publ. 18-07-2022), NL22.7691

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Verordening (EU) Nr. 604/2013 29

Awb 1:3 lid 1

Vw 2000 72 lid 3

DUBLINVERORDENING. De brief waarmee de overdrachtstermijn tot 18 maanden is verlengd wegens onderduiken is geen besluit in de zin van artikel 1:3, eerste lid, van de Awb. Tegen de brief kan ook niet opgekomen worden op grond van artikel 72, derde lid, van de Vw 2000. Met het indienen van een opvolgende asielaanvraag is voorzien in een adequate bestuursrechtelijke rechtsgang.

Is de brief van 29 maart 2021 een besluit? [...]

Duitsland heeft zich op 27 januari 2021 verantwoordelijk geacht voor de asielaanvraag van eiser. Met de brief van 29 maart 2021 heeft verweerder de Duitse autoriteiten binnen de overdrachtstermijn van zes maanden, bedoeld in artikel 29, eerste lid, van de Dublinverordening, laten weten dat overdracht niet kon plaatsvinden wegens het onderduiken van eiser. Het gevolg van die mededeling is dat de overdrachtstermijn tot achttien maanden is verlengd.³

4.4. De rechtbank is met verweerder van oordeel dat de brief van 29 maart 2021 niet kan worden aangemerkt als een besluit in de zin van artikel 1:3, eerste lid, van de Awb. Hoewel deze brief schriftelijk is en afkomstig is van een bestuursorgaan, roept die brief geen rechtsgevolgen in het leven die niet al eerder door een ander besluit zijn teweeggebracht. Eiser is door het besluit van 16 maart 2021, dat geldt als overdrachtsbesluit⁴, in kennis gesteld van het besluit om hem over te dragen aan Duitsland en van het besluit om zijn verzoek om internationale bescherming niet in Nederland te behandelen. De brief van 29 maart 2021 brengt daarin geen verandering.⁵ Dat overdrachtsbesluit heeft verder van rechtswege tot gevolg dat eiser tot aan zijn overdracht aan Duitsland rechtmatig verblijf heeft.⁶ Ook op dit punt brengt de brief geen wijziging in de bestaande rechtspositie van eiser. Dat de brief tot gevolg heeft dat Duitsland langer verantwoordelijk blijft voor de behandeling van de asielaanvraag betekent niet dat de brief om die reden is aan te merken als een besluit. Pas als er gevolgen worden verbonden aan het verstrijken van de termijn van achttien maanden, is de daartoe strekkende beslissing gericht op rechtsgevolg. Eerst op dat moment zal immers sprake zijn van een concrete wijziging in de rechtspositie van eiser. Het betoog van eiser dat de brief van 29 maart 2021 tot gevolg heeft dat de Dublinverordening langer op eiser van toepassing blijft, waardoor hij in bewaring kan worden gesteld, zoals ook is gebeurd, en de brief daarom rechtsgevolg heeft, slaagt niet. Anders dan eiser stelt is dit niet een met de brief beoogd rechtsgevolg. De inbewaringstelling vereist nadere besluitvorming en die heeft in het geval van eiser ook plaatsgevonden. De rechtbank wijst er verder nog op dat de conclusie dat de brief van 29 maart 2021 een besluit is waartegen rechtsmiddelen aangewend

kunnen worden, de vreemdeling in een nadeliger positie zou kunnen brengen. De vreemdeling wordt in die situatie namelijk, als hij het niet eens is met de verlenging van de overdrachtstermijn, ook geacht om tegen die beslissing rechtsmiddelen aan te wenden. Het achterwege laten daarvan zou kunnen meebrengen dat verweerder zich in het kader van een opvolgende asielaanvraag op het standpunt stelt dat de verlenging van de overdrachtstermijn onherroepelijk is en niet meer ter discussie gesteld kan worden. Zoals de gemachtigde van eiser ook op zitting heeft erkend zijn de belangen van de vreemdeling, die op het moment van de verlenging van de overdrachtstermijn mogelijkerwijs niet in beeld is, daarmee niet gediend.

Is de brief van 29 maart 2021 een feitelijke handeling?

5. De rechtbank ziet zich vervolgens voor de vraag gesteld of de brief van 29 maart 2021, nu deze niet is aan te merken als een besluit in de zin van artikel 1:3, eerste lid, van de Awb, een feitelijke handeling is, als bedoeld in artikel 72, derde lid, van de Vreemdelingenwet 2000 (Vw 2000), waartegen een rechtsmiddel openstaat.

5.1. Voor de vreemdeling staat niet alleen bezwaar en beroep open tegen een besluit, maar ook tegen een feitelijke handeling.⁷ Voor het aanmerken van een feitelijke handeling in die zin is vereist dat voor de vreemdeling geen andere adequate bestuursrechtelijke rechtsgang tegen de kennisgeving van de verlenging van de overdrachtstermijn openstaat.⁸

5.2. Naar het oordeel van de rechtbank heeft verweerder zich terecht op het standpunt gesteld dat met het indienen van een opvolgende asielaanvraag is voorzien in die adequate bestuursrechtelijke rechtsgang.

[ECLI:NL:RBDHA:2022:7136](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Vreemdelingenbewaring

JnB 2022, 635

MK ABRS, 20-07-2022, 202101585/1/V3

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Vw 2000 59a lid 1

VREEMDELINGENBEWARING. Vaststelling Nederlandse nationaliteit betekent nog niet dat daarom de bewaring van meet af aan onrechtmatig is. De rechtmatigheid van de inbewaringstelling moet getoetst worden op grond van de feiten en omstandigheden die op het moment van de inbewaringstelling bekend zijn of redelijkerwijs bekend behoren te zijn. De bewaring is pas onrechtmatig vanaf het moment dat de Nederlandse nationaliteit vast kwam te staan.

3. De rechtbank heeft vastgesteld dat de staatssecretaris ná de inbewaringstelling erachter is gekomen dat verweerder de Nederlandse nationaliteit heeft. De staatssecretaris betoogt terecht dat die vaststelling nog niet betekent dat daarom de bewaring van meet af aan onrechtmatig is. Hij beroept zich daarbij terecht op de uitspraak van de Afdeling van 10 februari 2010, [ECLI:NL:RVS:2010:BL3886](#), waaruit volgt dat de rechtmatigheid van de inbewaringstelling getoetst moet worden op grond van de feiten en omstandigheden die op het moment van de inbewaringstelling bekend zijn of redelijkerwijs bekend behoren te zijn. Het is dan aan de staatssecretaris om aannemelijk te maken dat er op het moment van inbewaringstelling feiten en omstandigheden waren die duiden op een niet rechtmatig verblijf van verweerder. De Afdeling

verwijst ter vergelijking naar haar uitspraak van 1 februari 2012, [ECLI:NL:RVS:2012:BV2478](#). De rechtbank heeft ten onrechte de rechtmatigheid van de inbewaringstelling niet aan die feiten maar aan later bekend geworden feiten getoetst.

3.1. Verweerder heeft zijn Nederlandse nationaliteit op het moment van de inbewaringstelling niet met documenten aangetoond. Uit het proces-verbaal van het gehoor van 12 februari 2021 blijkt bovendien dat verweerder tijdens dat gehoor heeft verklaard dat hij geen nationaliteit meer heeft en dat hij het gehoor niet in het Nederlands maar in het Farsi heeft afgelegd. Verweerder betwist deze verklaring in zijn schriftelijke uiteenzetting, maar heeft dat verder niet geconcretiseerd. Er moet dus van worden uitgegaan dat hij tijdens het gehoor niet heeft gesteld Nederlander te zijn. Tegen deze achtergrond, en gelet op de eerdere overdracht van verweerder aan Duitsland naar aanleiding van zijn asiolverzoek in Nederland, bestond er voor de staatssecretaris op dat moment geen aanknopingspunt om eraan te twijfelen dat verweerder moest worden aangemerkt als ‘vreemdeling’ in de zin van artikel 1 van de Vw 2000 en dus ook geen aanleiding voor nader onderzoek. Hij heeft daarmee aannemelijk gemaakt dat er op het moment van inbewaringstelling feiten en omstandigheden waren die duiden op een niet rechtmatig verblijf van verweerder. Verder bestonden er op dat moment ook concrete aanwijzingen dat de Dublinverordening op hem van toepassing was. De staatssecretaris heeft verweerder gelet op de informatie die hem op dat moment redelijkerwijs bekend was, terecht op grond van artikel 59a, eerste lid, van de Vw 2000 in bewaring gesteld. De rechtbank heeft daarom ten onrechte overwogen dat de staatssecretaris onbevoegd was om verweerder in bewaring te stellen.

3.2. Anders dan de rechtbank verder heeft overwogen, is de bewaring van verweerder pas onrechtmatig vanaf het moment dat zijn Nederlandse nationaliteit vast kwam te staan. [...]

[ECLI:NL:RVS:2022:2051](#)

[Naar inhoudsopgave](#)

Procesrecht

JnB 2022, 636

Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Zwolle, 20-07-2022 (publ. 21-07-2022), NL22.3388

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Tijdelijke wet opschorting dwangsommen IND 1

PROCESRECHT. Beroep niet tijdig beslissen. Omdat de Tijdelijke wet de rechter in zoverre belet om de aan het Unierecht ontleende rechten doeltreffend te beschermen is artikel 1 van de Tijdelijke wet, zoals dit luidt sinds 11 juli 2021, onverbindend voor zover daarin de bestuursrechter de mogelijkheid wordt ontzegd aan overschrijding door verweerder van een gestelde termijn een dwangsom te verbinden.

3. Op het beroep van eiser is echter van toepassing de Tijdelijke wet zoals die luidt sinds 11 juli 2021. Eiser kan dus wel beroep instellen tegen het niet tijdig beslissen op een asielaanvraag. De bestuursrechter is bevoegd daarvan kennis te nemen en kan (als het beroep gegrond is) verweerder opdragen binnen een bepaalde termijn alsnog een besluit bekend te maken. Maar de bestuursrechter kan daaraan geen dwangsom verbinden.

De rechtbank ziet zich nu gesteld voor de vraag of artikel 1 van de Tijdelijke wet - zoals dat luidt sinds 11 juli 2021 - in strijd is met het Unierechtelijk doeltreffendheidsbeginsel en artikel 47 van het Handvest, voor zover daarin de bestuursrechter de mogelijkheid wordt ontzegd aan een gegrond

beroep een dwangsom als bedoeld in artikel 8:55d (of artikel 8:72, zesde lid) van de Awb te verbinden. De rechtbank beantwoordt die vraag bevestigend en vindt voor haar oordeel steun in de uitspraak van de Afdeling van 6 juli 2022 [[ECLI:NL:RVS:2022:1810](#)]. De rechtbank leidt uit die uitspraak namelijk af dat van een doeltreffend rechtsmiddel geen sprake is als slechts beroep kan worden ingesteld tegen het niet tijdig nemen van een besluit, maar de bestuursrechter geen mogelijkheid heeft aan de termijn die hij verweerder stelt om (alsnog) een besluit te nemen een dwangsom te verbinden. De rechtbank wijst daarbij op rechtsoverwegingen 7.6, 7.11 en 7.12 van deze uitspraak. Wat verweerder heeft aangevoerd in het verweerschrift en de aanvulling daarop, geeft de rechtbank geen aanleiding anders te oordelen.

4. Omdat de Tijdelijke wet de rechter in zoverre belet om de aan het Unierecht ontleende rechten doeltreffend te beschermen is artikel 1 van de Tijdelijke wet, zoals dit luidt sinds 11 juli 2021, onverbindend voor zover daarin de bestuursrechter de mogelijkheid wordt ontzegd aan overschrijding door verweerder van een gestelde termijn een dwangsom te verbinden. Dit betekent dat de bestuursrechter verweerder op kan dragen binnen een bepaalde termijn alsnog een besluit bekend te maken en aan het niet naleven daarvan een dwangsom kan verbinden op grond van artikel 8:55d en/of artikel 8:72, zesde lid, van de Awb.

[ECLI:NL:RBDHA:2022:7388](#)

[Naar inhoudsopgave](#)